

Sofia Nădejde

Ce voim

Viața e luptă fără odihnă. Unde arunci ochii: învingători și învinși! Această luptă o găsim nu numai între toate vietățile, dar chiar între oameni și între societățile omenești, fie ele turme de sălbatici, fie triburi barbare ori națiuni civilizate.

Cînd zicem luptă, înțelegem nu numai războaiele, dar și cea pe tărîmul economic, industrial, politic, intelectual și științific. Această luptă a făcut și face pe unii biruitori, pe alții învinși.

În acest război fără preget, orice descoperire nouă în agonisirea hranei cu muncă mai puțină, orice armă mai iscusită aducea învingerea și ridicarea pe o treaptă mai de sus: de la triburi sălbatice, la oarde barbare, de la acestea la popoare civilizate. Astăzi lupta se petrece între civilizați, care caută să cucerească omenirea rămasă în urmă și să împartă domnia pămîntului.

În această urcare de la starea de sălbăticie pînă la civilizație, omenirea a întrebuițat mușchii, pentru a înfrînge împotrivirile de tot soiul, dar și, din ce în ce mai mult, creierii, adică puterea de cugetare și voință. Biruința a fost a acelor cari au știut, pe lîngă puterea mușchilor, să întrebuițeze iscusința minții, cunoscînd tot mai bine natura și făcînd să lucreze pentru scopurile urmărite puterea apelor, a vînturilor, a electricității etc.

Să ne uităm la cunoștințele și instrumentele unui australian sălbatic, cari sînt cam aceleași ca ale strămoșilor noștri necivilizați, și cu drept vom rămînea uimiți de munca încordată ce a trebuit să facă omenirea spre a ajunge unde e azi.

Un lucru care trebuie să ne dea de gîndit e că, deși au pornit din aceeași stare de sălbăticie, nu toate popoarele au înaintat deopotrivă, ci multe au rămas pe treapta cea mai de jos, ori barbare, și numai cîteva au ajuns la civilizație. Dar și pe acestea nu le aflăm la aceeași treaptă de cultură. Așa a fost cu popoarele vechimei - babilonieni, egipteni, greci, romani - așa e cu popoarele de azi, între cari englezii sînt înainte-mergătorii rasei albe. Acolo s-au pus problemele mari și s-a ajuns la forme sociale nouă. De la Anglia a luat exemplu Franța, Germania, și acum în urmă Japonia a dovedit că rasa galbenă se poate folosi de civilizația albă. Sub înfrîurirea culturei din Statele Unite chiar negrii liberați năzuiesc a întemeia civilizația între cei din Africa.

După această ochire asupra lumii întregi, să aruncăm o privire și asupra noastră.

Noi, românii, am avut nenorocirea a fi veacuri întregi copleșiți de năvăliri barbare, apoi am stat într-o stare din care popoarele apusene ieșiseră de mult. Abia de-o jumătate de veac, mulțumită muncii și patriotismului cîtorva generații, am reușit a avea o țară neatîrnată, căutînd să întemeiem civilizație europeană. Dar starea umilirei de veacuri a lăsat urme și apucături anevoie de învins, și, la fiecare pas, simțim că trebuie muncă multă și zilnică, pentru ca, pe lîngă forma civilizației, să avem și fondul, adică felul de a cugeta, de a simți și de a munci al popoarelor înainte mergătoare, bineînțeles păstrînd toate însușirile bune cu care neamul nostru e înzestrat. Dovada acestor nevoi o avem și în faptul că pretutindene, în societatea românească, s-a început asemenea lucrare, atît la sate, cît și la orașe. Dar în mișcarea de renaștere națională, pe terenul cultural și economic, nu se putea ca femeile să nu ia parte; avem "Societatea femeilor române", societatea "Furnica", "Leagănul", "Munca", "Obolul" etc. Față cu probleme atît de însemnate, de la reușita căror atîrnă prosperitatea noastră națională, am crezut că se impune scoaterea unei reviste în care să arătăm toate încercările făcute de femei pentru ridicarea și îndrumarea muncii femeiești; revistă în care să cercetăm nevoile, lipsurile și îmbunătățirile ce se pot aduce vieții femeii în cadrul social de azi. Folosindu-ne de experiențele din alte țări, vom lua ce-i prielnic, îndepărtînd tot ce-i de prisos sau vătămător.

Munca fiind baza societăților și a familiei, ne vom interesa, în special, de munca femeii în societate și în familie. Aci vom găsi material bogat de studiat și chestii de îndrumat pe o cale mai bună, probleme cari vor cere dezlegare, primejdii cari vor cere măsuri grabnice.

Tot aci va trebui să ne dăm seama de munca femeii pe terenul artei poporului. Toate națiile civilizate își întoarnă privirile spre această artă, spre a scoate din ea izvoare și motive pentru arta națională.

Vom avea punct de program a încuraja și da la iveală toate manifestările artistice ale femeilor române.

Revista noastră nu va fi lipsită de articole de popularizare a științei, a igienei, pedagogiei. Credem aceasta cu atât mai mult cu cât avem destule femei deplin stăpîne pe aceste materii.

Vom cerceta condiția femeii în cazul de azi și vom dovedi ce și cât trebuie schimbat.

În *Revista noastră* ne vom ocupa de chestia celibatului, atât de gravă din punct de vedere social, economic și moral. Vom fi nepărtinitori, arătând întrucît e de vină femeia, întrucît bărbatul. *Revista* va crede o datorie sfîntă a se ocupa de educația femeii, ca mamă, ca soție și româncă, de aceea studiul gospodăriei, al economiei și al educației sufletului ne va fi unul din punctele programului.

Credem că avem dreptul și datoria a da întindere cât de mare activității noastre, ca patriote și mume; căci tot ce strică nației și celor ce ne sînt scumpi ne strică și nouă. Iată de ce vom lupta împotriva alcoolismului, a corupției, a jocului de cărți, a luxului nepotrivit cu mijloacele și a necinstei, tristă rămășiță a unor vremi de robie. Ne mai rămîne să spunem că, dornice de propășirea morală și materială a nației, ne adresăm tuturor femeilor culte și le rugăm să ne dea sprijinul prin cercetările ce pot face în jurul lor, în cercul lor de activitate; ca doctorese sau profesoare, maestre etc., sau studiind în autori străini, spre a ne lumina asupra ceea ce s-a făcut aiurea.

După cum noi nădăjduim să fim de folos altora, cari se ocupă cu cercetări în privința nevoilor țării, tot astfel așteptăm ca și lucrările lor să ne fie și nouă folositoare; deoarece ținta e aceeași: ridicarea poporului român la cât se poate mai înalt grad de cultură, de organizare a muncii și de propășire economică și morală.

Îndemnul nostru e iubirea de neam și țară și, oricît de slabă și de mică ar fi munca noastră, nimeni, socot, nu va afla cu cale să o ia în nume de rău. Cu toții năzuim spre același ideal măreț, fericite de cei ce pot lucra mai mult pentru el! Obolul nostru, fie cât de mic, îl aducem cu suflet curat patriei, și nimeni n-are dreptul să-l disprețuiască. Simplul soldat, ca și generalul genial mai mult decît o viață nu pot da pe altarul nației.

Încă o vorbă: ținta noastră e s-aducem, pe cât se poate, armonie și înțelegere acolo unde a domnit, pînă acum, neînțelegere și eternă luptă.

Sofia Nădejde

(S. Nedejde, *Ce voim*, în *Presa literară românească, articole-program de ziare și reviste (1789-1948)*, II, ediție, note, bibliografie și indici de I. Hangiu, cu o introducere de D. Micu, EPL, București, 1968, pp. 103-106)